NATIONALT VIDENSCENTER FOR DEMENS

Samtalegrupper for personer med demens

Her kan du læse om kompetenceprofilen for afholdelse af samtalegruppe for mennesker med demens "Tiden efter diagnosen". Fokus er på hvilke faglige og personlige kompetencer, der understøtter det bedst mulige udbytte og kvaliteten af samtalegruppen.

Afsnittet indledes med en kort beskrivelse af samtalegruppen "Tiden efter diagnosen", hvilke fagpersoner, der typisk er gruppeleder, målgruppen for indsatsen og hvilke kompetencer, arbejdet kræver.

Om samtalegruppe: Tiden efter diagnosen

Samtalegruppen for mennesker med demens "Tiden efter diagnosen" kan tilbydes som et selvstændigt forløb eller som opfølgning på kurset "Livet med demens". Formålet med samtalegruppen er, at personer med demens har mulighed for at indgå i fællesskab med andre i samme situation, hvor de kan dele tanker, følelser og yde støtte til hinanden. Samtalegrupper giver mulighed for at styrke deltagernes mestringsevne og handlekompetencer i forhold til at bevare en meningsfyldt hverdag længst muligt.

Profil

Fagpersonerne som leder en samtalegruppe er typisk en demenskoordinator, demenskonsulent, demensvejleder, psykoterapeut eller psykolog. Det anbefales, at gruppen har to gruppeledere tilstede hver gang, hvor den ene er demensfagperson, f.eks. demenskoordinator og har opgaven som tovholder for samtaleforløbet. Den anden er psykolog, psykoterapeut eller demensfagperson med supplerende uddannelse i samtaleteknik, og har opgaven at facilitere gruppeprocessen.

Tovholderfunktionen indebærer, at man:

- Har ansvar for, at deltagerne og deres pårørende får udleveret pjece om samtalegruppens formål og mødedage.
- Afholder forventningssamtaler med mulige deltagere.
- Tager imod tilmeldinger.
- Samler og udleverer eventuelle informationsmaterialer til deltagerne.
- Har ansvar for praktiske forhold vedrørende møderne.
- Underviser/informerer ved behov med små korte demensfaglige indlæg ud fra deltagernes ønsker og spørgsmål.
- Er mødeleder og præsenterer dagsorden.
- Samler op på de emner, som deltagerne har drøftet.
- Medvirker til at evaluere samtaleforløbet, fx ved at igangsætte dialog med deltagerne om deres udbytte af møderne.

At være leder af gruppeprocessen indebærer, at man:

- Har øje for gruppeprocessen og den enkelte deltager.
- Giver plads til følelser.

NATIONALT VIDENSCENTER FOR DEMENS

- Har øje for mestringsstrategier og ressourcer i gruppen.
- Introducerer og leder processen i forbindelse med 'møderegler' på første møde.
- Repeterer og begrunder møderegelerne på de efterfølgende møder, når det er relevant.
- Igangsætter og understøtter gruppeprocessen på alle møder (ud fra manualens vejledning til første møde, andet og følgende møder) i samarbejde med tovholderen.

Målgruppe

Personer med let til moderat demens, der for nylig (inden for 1 år) har fået stillet en demensdiagnose, og som er motiveret for at indgå i fællesskab, hvor de kan dele tanker og oplevelser.

Faglige kompetencer

Ved afholdelse af samtalegruppen er det vigtigt, at gruppelederen:

- Har demensfaglig viden og praksiserfaring inden for demensfeltet.
- Kender de metoder og teorier, der anvendes til samtalegruppen "Tiden efter diagnosen".
- Har viden og erfaring med gruppeledelse.
- Kan kommunikere med målgruppen på en forståelig og anerkendende måde.
- Mestrer aktiv lytning i gruppesamtaler.
- Har øje for gruppeprocessen og den enkelte deltager.
- Giver plads til følelser.
- Har øje for mestringsstrategier og ressourcer i gruppen.
- Introducerer og leder processen.
- Igangsætter, understøtter og leder gruppeprocessen på alle møder ud fra manualens vejledning.
- Kan tilpasse samtaleemnerne ved at ændre og prioritere tidsforbrug og valg af emner, hvis målgruppens sammensætning og behov gør dette nødvendigt.
- Kan koordinere, strukturere, følge op og tage ansvar for praktiske opgaver i forbindelse med afholdelse af samtalegrupper.
- Har lokalkendskab og kender kommunens indsatser og hjælpemuligheder.

Personlige kompetencer

På samme måde som ovenfor, er det ved afholdelse af samtalegruppen vigtigt, at gruppelederen:

- Engagerer sig og bruger tid på at øve og lære at anvende forskellige spørgeteknikker, så det fremmer samtalen.
- Har øje for egne blinde vinkler, der fx kan betyde, at man fravælger samtalekort med et svært emne, ikke af hensyn til personen, men fordi man selv synes, at emnet er svært at tale om.
- Er kvalitetsorienteret og bevidst om, hvad man selv er god til, fx procesorienteret eller systematisk spørgeteknik.
- Har situationsfornemmelse, fx hvornår er det relevant at afrunde et emne?
- Har en åben, anerkendende og relationel tilgang til samarbejde og kommunikation med personen med demens og pårørende.

NATIONALT VIDENSCENTER FOR DEMENS

- Har indlevelsesevne og kan sætte sig ind i borgerens hverdagsliv.
- Kan håndtere deltagernes fortællinger og sygdomserfaringer og de stemninger, der skabes under samtalen.
- Er undersøgende og nysgerrig over for den enkeltes perspektiv på problemer og valg af løsninger
- Kan facilitere deltagerne til at finde egne veje til at mestre deres liv med demens ud fra eget rationale, behov og ønsker.
- Kan reflektere over egen rolle og kompetencer med henblik på at udvikle og forbedre sig.
- Bidrager til faglig sparring med kolleger til udvikling og forbedring af gruppelederrollen.

Senest opdateret: 18. september 2020